

Hva sier? studentene

Forskning er ikke noe som skjer ved siden av tannlegeyrket

 JULIA SUNDQUIST, LEDER I NTF STUDENT OG FORSKERLINJESTUDENT

Hva gjør en tannlege til en god tannlege? Kliniske ferdigheter, selvsagt, og gode kommunikasjonsevner, erfaring og faglig skjønn. I en tid hvor ny kunnskap publiseres i et stadig høyere tempo, er evnen til å forstå, vurdere og anvende forskning blitt en like viktig del av profesjonen.

Likevel er forskning noe mange tannlegestudenter møter sent og i begrenset omfang. Det er først gjennom masteroppgaven man får anledning til å fordype seg i vitenskapelig arbeid. Det er synd, for forskning handler ikke bare om å utdanne fremtidige forskere. Det handler om å utdanne bedre tannleger.

For å utøve kunnskapsbasert praksis må man også forstå hvordan kunnskapen blir til. Hvor kommer anbefalingene fra? Hvor sterke er bevisene? Hva kan vi stole på, og hva bør vi være mer kritiske til?

I møte med nye behandlingsmetoder, materialer og kommersielle produkter er dette viktigere enn noen gang. Som tannleger må vi kontinuerlig vurdere ny informasjon, og evnen til kritisk tenkning er derfor ikke bare en akademisk ferdighet, men en klinisk nødvendighet.

Forskning er grunnlaget for tannlegeyrket. Hver gang vi vurderer en behandlingsmetode, følger en klinisk retningslinje eller forsøker å gi pasienten den best dokumenterte behandlingen, bygger vi på forskning.

Når studenter får delta i forskningsprosjekter, møter forskningsmiljøer eller får erfaring med vitenskapelig metode utvikler de ferdigheter som kommer til nytte i hele yrkeslivet. De lærer å stille spørsmål, analysere data, håndtere usikkerhet og vurdere kvaliteten på kunnskap – og får et innblikk i hvor kompleks kunnskapsutvikling er.

Forskning er også avgjørende for odontologifagets utvikling. Tannhelsetjenesten trenger ikke bare dyktige klinikere, men fagpersoner som kan identifisere kunnskapshull, undersøke kliniske problemstillinger og bidra til kvalitetsutvikling. Uten forskning stopper fagutviklingen. Uten rekruttering til forskning

risikerer vi å svekke den vitenskapelige forankringen som moderne odontologi bygger på.

Selv om antallet studenter på forskerlinje er beskjedent, viser erfaringene at slike ordninger kan gi studenter en unik mulighet til å følge hele forskningsprosessen fra idé til publisering. De får erfaring med vitenskapelig metode, formidling, forskningsetikk og internasjonale fagmiljøer.

Ved Universitetet i Tromsø er det i flere år ikke tatt opp nye studenter til forskerlinjen på grunn av manglende kapasitet, finansiering og ressurser. Universitetene i Bergen og Oslo melder om synkende søkertall. Dette er uheldig, ettersom nasjonale evalueringer viser at mange forskerlinjestudenter går videre til doktorgradsutdanning. Forskerlinjene er en rekrutteringsarena for framtidige forskere, undervisere og akademikere. Derfor er det viktig at universitetene satser på forskerlinjene.

Forskning bør bli mer synlig gjennom hele tannlegeutdanningen. Ikke ved at alle skal gå forskerlinjen eller ta en doktorgrad, men ved at flere studenter får mulighet til å delta i mindre forskningsprosjekter, møte aktive forskere og oppleve hvordan forskning kan være relevant for kliniske problemstillinger. For noen vil dette vekke en interesse for videre forskning. For andre vil det ganske enkelt gjøre dem bedre rustet til å utøve kunnskapsbasert odontologi.

Til studentene vil jeg si: Ikke vær redd for å utforske forskning. Erfaring med forskning kan gjøre deg til en tryggere, mer reflektert og mer kritisk kliniker.

Til forskningsmiljøene og universitetene: Fortsett å invitere studentene inn. Synliggjør mulighetene, og skap arenaer hvor forskning oppleves relevant, tilgjengelig og meningsfull.

Forskning i grunnutdanningen handler ikke bare om å rekruttere noen få til akademien. Det handler om å styrke hele profesjonen. Det er en investering vi ikke har råd til å la være å gjøre.

Tusen takk til Torbjørn Østvik Pedersen, Janne E. Reseland, Natalia Andronova, Gro Eirin Holde og Lene Marita Steinvik for bidrag.